

Viering van
de zestiende zondag na Pinksteren,
17 september 2023

Martinidiensten

Vieringen voor student en Stadjer

Hartelijk welkom in deze oecumenische viering voor student en Stadjer in de Martinikerk.

Wij proberen onze diensten zó vorm te geven dat ze mensen in al hun verscheidenheid aanspreken: reguliere bezoekers en passanten, als mensen die zoeken naar de inspiratie en de actualiteit van een oud verhaal. We zijn mensen – modern, *open-minded* en van alle leeftijden – die midden in het leven staan en die samen deze gemeente vormen. Graag leggen wij verbinding tussen geloof, eigentijdse cultuur en maatschappelijke verantwoordelijkheid. We zien geloven als een werkwoord en we streven ernaar te groeien in ons persoonlijk en gelovig leven.

De dienst is voorbereid met Martin de Bruijn van de WGM.

De voorzangers zijn Bert Ballast, Fred Blaauw, Martin de Bruijn en Stineke Haas.

Het orgel wordt bespeeld door Henk de Vries.

Voorganger is Ynte de Groot.

ORDE VAN DIENST

ORGELSPEL

Het OPENINGSLIED is Lied 217, “De dag gaat open voor het Woord des Heren” (tekst O. Swagemakers, melodie W. Mesdag). Voorzang couplet 2 en 4, allen 1, 3 en 5.

The image shows a musical score for the opening song. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a '1' indicating the first measure. The music ends with a double bar line.

1 De dag gaat o - pen voor het woord des He - ren,
 zon die wij zoe - ken, kracht die wij ont - be - ren,
 bron die wij ho - ren als wij tot Hem ke - ren,
 vroeg in de mor - gen.

2 Voor wij bestonden, riep Hij ons bij name,
voor wij ontwaakten en ter wereld kwamen,
zag Hij ons aan en bracht Hij ons tezamen,
God onze Vader.

3 Door U geschapen om uit U te leven;
hartslag en adem hebt Gij ons gegeven,
land waar wij wonen, licht waarnaar wij streven,
oorsprong en toekomst.

4 Wilt Gij vandaag en tot het eind der dagen
ons doen en laten zuiveren en dragen,
dan stijgt de vreugde van uw welbehagen
in onze wereld.

5 Aan U ons loflied: glorie aan de Vader,
dank aan de Zoon die ons bestaan aanvaardde,
zijn Geest geleide ons en onze aarde
naar de voltooiing.

VOTUM, GROET, BEMOEDIGING en DREMPELGEBED

Voorganger: In de Naam van de Vader
en de Zoon en de heilige Geest.

Allen: AMEN.

Voorganger: De vrede van de Heer zij met U.

Allen: ZIJN VREDE ZIJ OOK MET U.

Voorganger: Onze hulp is de Naam van de Heer,
Allen: DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT.

Voorganger: Eeuwige, onze God,
Gij hebt het licht geschapen
en geeft adem aan al wat leeft.
Wij bidden: wend U tot ons,
verdrijf het duister uit ons hart
en doe ons opademen,
dat wij U en elkaar nieuw zullen kennen.
Door Jezus Christus, onze Heer.

Allen: AMEN.

KYRIE

Na een gesproken gebed voor de nood van de wereld zingen we Lied 300A, "Heer Jezus, koning en gezalfde Gods" (tekst H. Oosterhuis, melodie B.M. Huijbers). Voorzang en allen als aangegeven.

Voorzang: 1 Heer Jezus, koning en gezalfde Gods,

allen Heer, on-ze Heer, ont-ferm u o-ver ons. Liedboek O

Voorzang: 2 Heer Jezus, hogepriester, knecht van God,

Allen: Heer, onze Heer, ontferm U over ons.

Voorzang: 3 Heer Jezus, woord en evenbeeld van God,

Allen: Heer, onze Heer, ontferm U over ons.

Voorzang: 4 Heer Jezus, licht en aangezicht van God,

Allen: Heer, onze Heer, ontferm U over ons.

Voorzang: 5 Heer Jezus, zoon van Adam, zoon van God,

Allen: Heer, onze Heer, ontferm U over ons.

Voorzang: 6 Heer Jezus, onze broeder, onze God,

Heer, onze Heer, ontferm U over ons.

GLORIA

We zingen Lied 118A, "Mijn God zijt Gij, U wil ik danken" (tekstbewerking H. Oosterhuis, melodie B.M. Huijbers). Verdeling als aangegeven.

Voorzang:

Mijn God zijt Gij, U wil ik dan - ken, mijn God, U in de hoog - te

ste - ken. Ik spreek U uit, ik noem uw naam, zo - waar als ik leef.

Allen:

Mijn God zijt Gij, U wil ik dan - ken, mijn God, U in de hoog - te

ste - ken. Ik spreek U uit, ik noem uw naam, zo - waar als ik leef.

Mijn God zijt Gij, U wil ik dan - ken, zo - waar als ik leef. *Fine*

GROET

Voorganger: De Levende zal bij jullie zijn.

Allen: MOGE ZIJN GEEST IN ONS MIDDEN ZIJN.

GEBED

LEZING Exodus 32:7-14

De HEER zei tegen Mozes: 'Ga terug naar beneden, want jouw volk, dat je uit Egypte hebt geleid, misdraagt zich. 8 Nu al zijn ze afgeweken van de weg die Ik hun gewezen heb. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt, hebben daarvoor neergeknield, er offers aan gebracht en gezegd: "Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!" 9 De HEER zei verder tegen Mozes: 'Ik weet hoe onhandelbaar dit volk is. 10 Houd Mij niet tegen: mijn brandende toorn zal hen verteren. Maar uit jou zal Ik een groot volk laten voortkomen.' 11 Mozes probeerde de HEER, zijn God, milder te stemmen: 'Wilt U dan uw toorn laten ontbranden tegen uw eigen volk, HEER, dat U met sterke hand en grote macht uit Egypte hebt bevrijd? 12 Wilt U dat de Egyptenaren zeggen: "Hij heeft hen bevrijd om hen in het ongeluk te storten, om hen in het bergland te doden en van de aarde weg te vagen"? Wees niet langer toornig en zie ervan af onheil over uw volk te brengen! 13 Denk toch aan uw dienaren Abraham, Isaak en Israël, aan wie U onder ede deze belofte hebt gedaan: "Ik zal jullie zo veel nakomelingen geven als er sterren aan de hemel zijn, en het hele gebied waarvan Ik gesproken heb zal Ik hun voor altijd in bezit geven.'" 14 Toen zag de HEER ervan af zijn volk te treffen met het onheil waarmee Hij bedreigd had.

ZINGEN Psalm 103 berijmd (melodie Straatsburg 1539/Genève 1542/Lyon 1547).

1 Ze-gen, mijn ziel, de gro-te naam des He-ren,
 laat al wat bin-nen in mij is Hem e-ren,
 ver-geet niet hoe zijn lief-de u heeft ge-leid,
 ge-denk zijn goed-heid, die u wil ver-ge-ven,

die u ge-neest, die uit het graf uw le-ven
ver-lost en kroont met goe-der-tie-ren-heid.

Liedboek Or

3 Hij is een God van liefde en genade,
barmhartigheid en goedheid zijn de daden
van Hem die niet voor altijd met ons twist,
die ons niet doet naar alles wat wij deden,
ons niet naar onze ongerechtigheden
vergelddt, maar onze schuld heeft uitgewist.

LEZING Matteüs 18:21-35

Daarop kwam Petrus bij Hem staan en vroeg: 'Heer, als mijn broeder of zuster tegen mij zondigt, hoe vaak moet ik dan vergeving schenken? Tot zevenmaal toe?' 22 Jezus antwoordde: 'Niet tot zevenmaal toe, zeg Ik je, maar tot zeventig maal zeven. 23 Daarom is het met het koninkrijk van de hemel als met een koning die afrekening wilde houden met zijn dienaren. 24 Toen hij daarmee begonnen was, bracht men iemand bij hem die hem tienduizend talent schuldig was. 25 Omdat hij niets kon terugbetalen, gaf zijn heer bevel dat de man samen met zijn vrouw en kinderen en alles wat hij bezat verkocht moest worden, zodat de schuld kon worden ingelost. 26 Toen wierp de dienaar zich aan de voeten van zijn heer en smeekte hem: "Heb geduld met mij, ik zal u alles terugbetalen." 27 Zijn heer kreeg medelijden, hij liet hem vrij en schold hem de geleende som kwijt. 28 Toen deze dienaar naar buiten ging, trof hij daar een van zijn mededienaren, die hem honderd denarie schuldig was. Hij greep hem bij de keel en zei: "Betaal me alles wat je me schuldig bent!" 29 Toen wierp deze zich voor hem neer en smeekte hem: "Heb geduld met mij, ik zal je terugbetalen." 30 Maar hij wilde daar niet van weten, integendeel, hij liet hem gevangenzetten tot hij de hele schuld zou hebben afbetaald. 31 De andere dienaren hadden gezien wat er gebeurde. Ze waren zeer ontdaan en gingen naar hun heer om hem alles te vertellen. 32 Daarop liet de heer hem bij zich roepen en hij zei tegen hem: "Je bent een slechte dienaar. Heel die schuld heb ik je kwijtgescholden, omdat je me erom smeekte. 33 Had jij dan geen medelijden moeten hebben met je mededienaar, zoals ik medelijden had met jou?" 34 En zijn heer was zo kwaad dat hij hem in handen van de folteraars gaf tot hij de hele schuld zou hebben terugbetaald. 35 Zo zal mijn hemelse Vader ook ieder van jullie behandelen die zijn broeder of zuster niet van harte vergeeft.'

Als ACCLAMATIE zingen we Lied 339A, "U komt de lof toe" (melodie F.A. Mehrtens). Eerste keer voorzang, daarna allen.

U komt de lof toe, U het ge-zang,
 U al - le glo - rie, o Va - der,
 o Zoon, o hei - li - ge Geest
 in al - le eeu - wen der eeu - wen. Liedboek O

OVERWEGING

Moment van stilte

ZONDAGSLIED Lied 993, "Samen op de aarde" (tekst W. Barnard, melodie K.G. Finlay). Voorzang couplet 2, 4 en 6, allen 1, 3, 5 en 7.

1 Sa - men op de aar - de,
 dat be - loof - de land,
 God zal ons be - wa - ren,
 want Hij houdt in stand Liedboek Online

2 wat Hij heeft geschapen
 met zijn hand, zijn woord.
 Hij zal niet verlaten
 wat Hem toebehoort.

3 't Westen en het Oosten,
 voor- en nageslacht,
 om zijn Naam te troosten
 zijn zij aangebracht;

4 om zijn Naam te prijzen
gaf Hij zon en maan,
wijzen en onwijzen
gunt Hij één bestaan.

6 want Hij zal verzoenen
wat vijandig is,
nieuwe namen noemen,
voor een oud gemis.

5 Israël, Egypte,
stem en tegenstem,
hoogtepunt en diepte -
alles zegent Hem;

7 Kerk en wereld samen,
vasteland en zee,
worden ja en amen,
ja uit ja en nee.

COLLECTE

De bestemming van de diaconale collecte wordt toegelicht door
Martin de Bruijn van de Werkgroep Diaconaat.

Tijdens de collecte musiceert Henk de Vries op het Martiniorgel.

VOORBEDEN

Iedere voorbede eindigt met de woorden "Zo bidden wij U",
waarop wij zingend antwoorden met Lied 368G, "Adem van
God, vernieuw ons bestaan" (melodie J.D. van Laar):

GEMEENSCHAP VAN BROOD EN WIJN

Voorganger: Als teken van zijn liefde voor allen die Hem zoeken,
nodigt de Heer ons aan zijn maaltijd.

Ik nodig u uit om daartoe een kring te vormen.

Ook wie brood en beker liever voorbij laat gaan
wordt van harte uitgenodigd om zijn of haar plaats
in de kring in te nemen.

De viering zal in deze kring ook worden afgesloten.

TAFELGEBED

Voorganger: De Heer zal bij U zijn.

Allen: DE HEER ZAL U BEWAREN.

Voorganger: Verheft uw harten!

Allen: WIJ ZIJN MET ONS HART BIJ DE HEER.

Voorganger: Laten wij danken de Heer, onze God.

Allen: HET PAST ONS DE HEER TE DANKEN.

Het tafelgebed wordt zingend voortgezet met Lied 403D, "Die wij kennen als een Vader" (tekst S.L.S. de Vries, muziek W. Vogel). Verdeling voorganger-allen als aangegeven.

Voorganger: Die wij kennen als een Vader,
die zichzelf ter sprake bracht
in een mensenkind, een broeder –

Allen:

Gij, lou - ter licht en bron van eeu - wig
le - ven, wij ze - ge - nen U!

Voorganger: Want Gij hebt ons beschaamd met uw goedheid,
uw liefde,
Gij vult onze leegte met overvloed.

Gij roept ons tot leven met nieuwe namen
Allen (zingen): GIJ LOUTER LICHT, EN BRON VAN EEUWIG LEVEN,
WIJ ZEGENEN U!

Voorganger: Zo vaak heeft uw liefde al vrucht gezet in mensen;
met hen en met alles wat ademt van genade
zingen wij hier:

Allen (zingen): GIJ LOUTER LICHT, EN BRON VAN EEUWIG LEVEN,
WIJ ZEGENEN U!

Voorganger: Wij zegenen U om het hoge woord van den beginne,
dit licht in ons duister, dit brood uit de hemel,
de Zoon naar uw hart, gezonden opdat wij allen U kennen,
voorgoed zullen leven, gekozen tot vrienden.

Allen:

allegretto

Hij, licht uit licht, woord van den be - gin - ne,
Je - zus Mes - si - as!

Voorganger: Hij, vrucht uit de schoot van uw volk Israël,
de wijnstok op wie wij allen zijn geënt.
Uw liefde voor Hem is de bron waaruit wij drinken.
Hij opent ons de ogen, is het licht dat voor ons uitgaat.

Allen:

allegretto

Hij, wa - re her - der, woord van
den be - gin - ne, Je - zus Mes - si - as!

Voorganger: Hij heeft zich gegeven, verloren als graan
gezaaid in de aarde, belofte van toekomst.
Hij was in de wereld, Hij stierf aan de nacht.
Geen grotere liefde: zijn laatste adem gaf ons het leven.
Hij was als brood, gebroken, gedeeld, levend brood:
zijn lichaam voor ons.
Hij werd onze beker, een overvloed van bruiloftswijn:
zijn bloed voor ons.

Wij gedenken zijn dood, wij vieren het leven:
hier reiken wij elkaar wat Hij ons gaf.

Allen:

allen:

Hij, Lam van God, brood uit de he - mel,
Je - zus Mes - si - as!

Voorganger: Erfgenamen van zijn vrede,
wij, voorgoed genoemd zijn lichaam,
dat wij woning zijn voor U.
Dat wij ranken van zijn hart zijn,
vruchten dragen, die hemel en aarde verheugen.

Allen (zingen): **GIJ LOUTER LICHT,
EN BRON VAN EEUWIG LEVEN, WIJ ZEGENEN U!**

Samen bidden we het Onze Vader:

Allen: Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw Naam worde geheiligd.
Uw Koninkrijk kome.
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

VREDEGROET

Voorganger: De vrede van de Heer zij met u allen.

Allen: ZIJN VREDE ZIJ OOK MET U.

Voorganger: Groet ook elkaar met zijn vrede.

Wij wensen elkaar de vrede van Christus.

Tijdens het delen van brood en wijn zingen we Lied 256, "Bleib mit deiner Gnade bei uns" (muziek J. Berthier) uit de traditie van Taizé. Eerst het orgel, daarna voorzang, daarna allen.

Bleib mit deiner Gnade bei uns, Herr Je-su Christ. Ach,
bleib mit deiner Gnade bei uns, Du treu-er Gott...

Het SLOTLIED is "Draag mijn droom als levensteken" (tekst en muziek C. Fictoor) uit Zangen van zoeken en zien, 423. Allen: ref+couplet 1+ref; voorzang: couplet 2; allen: ref+couplet 3. Let ook op de aanwijzingen van de voorzangers.

Refrein
Draag mijn droom als le - vens - te - ken,
loop er - op voor - uit.
Weet dat wie geen dro - men heeft,

zich in zijn graf op - sluit.

Couplet

1. Recht op le - ven, vrij - uit spre - ken,
me - ning schrij - ven, zwij - gen mij - den;
wet ver - kie - zen, macht ver - lie - zen:
wie durft dro - men wordt weer mens.

Refrein: Draag mijn droom....

Refrein: Draag mijn droom....

2 Vrienden vinden,
vrede winnen,
plan ontvouwen,
woord vertrouwen,
werktuig wijden,
wapens mijden:
wie durft dromen
wordt weer mens.

3 Aarde delen,
honger keren,
land ontginnen,
stad beminnen;
water sparen,
lucht bewaren:
wie durft dromen
wordt weer mens.

ZEGEN

ORGELSPEL

Bij de uitgang van de kerk vragen we jullie een bijdrage om de viering van onze diensten in deze kerk mogelijk te maken.

Volgende vieringen

Martinidiensten

zondag 24 september, 11.30 uur: Jasja Nottelman en Berend Borger
(zie ook de mededeling op blz. 15)

Schoonheid met een ziel

zondag 17 september, 17.00 uur, Nieuwe Kerk: evensong
zondag 24 september, 17.00 uur, Martinikerk: Uit de kunst

Mededelingen - vanuit de Martinidiensten

Geven per bank of giro

De diaconale collecte van vanmorgen was bestemd voor Land van Ons. Vorige week werd voor het COC € 108,20 opgehaald, en leverde de collecte bij de uitgang € 84,80 op. Alle gevers hartelijk dank. Giften kunt u overmaken op NL27RABO 0136784798 t.n.v. Stichting GSp, inzake Diaconale collecte o.v.v. het doel. Op dit zelfde nummer kunt u ook uw bijdrage storten voor het behoud van de Martinidiensten. Wie het overige werk van het GSp wil steunen kan zijn/haar bijdrage storten op NL02 INGB 0003870284 t.n.v. Stichting GSp, Groningen.

Na de dienst

Achter in de kerk is er gelegenheid elkaar te ontmoeten onder het genot van een kop koffie of thee.

Als je graag de tekst van de overweging wilt ontvangen, meld dit dan bij de pastor.

Wie een goede bestemming weet voor de bloemen - voor mensen in 'lief en leed'-situaties - kan dit melden bij de dienstdoende pastor.

Persoonlijk pastoraat

Voor een persoonlijk gesprek kun je een afspraak maken met:

Sam Van Leer, anglicaans,

tel. 7850703, e-mail: sam@gspweb.nl

Jasja Nottelman, studentenpredikant, PKN,

tel. 06-34399461, e-mail: jasjanottelman@gspweb.nl

Berend Borger, studentenpredikant, remonstrants,

tel. 0594-699529, email: b2.borger@planet.nl

Martinidienst thuis meebeleven

De Martinidiensten worden opgenomen om thuis, direct of later, mee te kijken. Ga naar 'www.kerkdienstgemist.nl'. Kies eerst provincie 'Groningen', type daarna 'Martinikerk', dan verschijnt de 'Prot. Wijkgemeente Martinikerk'. Klik daarop en je ziet de diensten, waaronder onze 'Martinidiensten GSp' van 11:30 uur.

Meehelpen aan de Martinidiensten

Elke zondag helpen twee leden van de Werkgroep Martini (WGM) en een lid van de Werkgroep Diaconaat (WGD) mee aan de dienst. Wil jij ook eens meehelpen (of lid worden van de WGM of de WGD)? Spreek dan na afloop van de dienst één van ons aan of stuur een mail naar info@martinidiensten.nl Wij nemen dan contact met je op. Wees welkom!

Onderling contact bij lief en leed

Bij de Martinidiensten zijn we met een mooie groep mensen waarbij van alles gebeurt. Zou jij wel eens een kaartje willen ontvangen of juist een kaartje naar iemand willen sturen vanuit de kerk? Ben je nieuw hier in de kerk en zou je graag eens een gesprekje hebben met iemand van de Martinidiensten over wat jou hier brengt of de vragen die je hebt? Wil je iets doorgeven wat betreft lief en leed? Neem dan gerust contact met ons op! Wij proberen de ogen en oren te zijn rondom lief en leed: Simon, Clara en Annelies - te benaderen via liefenleed@martinidiensten.nl of spreek ons aan na de viering.

Kindernevendienst

Volgende week zondag, 24 september, is er kindernevendienst.

24/9 Volgende week: ambtsjubileum Jasja Nottelman!

Het bestuur van het Groninger Studentenplatform voor Levensbeschouwing, de stuurgroep oecumenische vieringen Martinikerk en de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Groningen nodigen u van harte uit voor de viering van het 25-jarig ambtsjubileum van onze studentenpastor ds. Jasja Nottelman.

Dit jubileum zal gevierd worden op zondag 24 september 2023 in de Martinikerk te Groningen. De viering begint om 11.30u. Voorgangers zijn ds Berend Borger en ds Jasja Nottelman.

Na de viering is er gelegenheid om Jasja te feliciteren, onder het genot van koffie of thee.

Voor genodigden die van ver komen is er ook de mogelijkheid om na de receptie deel te nemen aan een eenvoudige broodmaaltijd. Opgeven hiervoor kan tot 18 september o.v.v. het aantal personen en mogelijke dieetwensen bij Meike Meijer, telefoon 06 41701378 of meikemeijer@hotmail.com.

Contact en informatie

Contactgegevens Martinidiensten

Voor alle informatie rondom onze vieringen in de Martinikerk kun je terecht op www.martinidiensten.nl. Mocht je een vraag hebben waar je op onze website geen antwoord op kunt vinden, mail ons dan via info@martinidiensten.nl

Facebook

Neem ook eens een kijkje op de facebookpagina van de Martinidiensten: www.facebook.com/martinidiensten

Nieuwsbrief Martinidiensten

Wil je op de hoogte blijven van de thema's in de komende diensten, activiteiten, nieuws uit onze commissies en meer? Schrijf je dan in voor onze maandelijkse nieuwsbrief via www.martinidiensten.nl

De orde van dienst van de viering van volgende week zondag is vanaf donderdag a.s. digitaal beschikbaar op de website www.martinidiensten.nl, en kan aldaar worden gedownload.

Adresgegevens GSp

Alle informatie betreffende het GSp vind je op de GSp-website: www.gspweb.nl

Postadres: Kraneweg 33, 9718 JE Groningen; tel. 050 - 312 99 26

Ons e-mailadres is: info@gspweb.nl